

บทความวิจัย

การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียน
โดยใช้โครงการคุณธรรม

Development of morals, ethics, values and desirable characteristics of learners
By using a moral project

ชากร โมสกุล

รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

วิทยาลัยการอาชีพโพนทอง อาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ

บทความวิจัย

การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียน
โดยใช้โครงการคุณธรรม

Development of morals, ethics, values and desirable characteristics of learners
By using a moral project

ชากร โมสกุล

รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

วิทยาลัยการอาชีพโพธารอง อาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

**การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียน
โดยใช้โครงการคุณธรรม**

**Development of morals, ethics, values and desirable characteristics of learners
By using a moral project**

ชากร โมสกุล¹

Chakorn Mosakul¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมก่อนและหลังการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้ร่วมวิจัย ประกอบด้วย ผู้วิจัย ผู้บริหารและครู 44 คน ผู้ปกครอง 299 คน และผู้เรียนวิทยาลัยการอาชีพพยุหะภูมิพิสัย 299 คน มีขั้นตอนการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 สำนวณสภาพปัจจุบัน ระดับพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียนวิทยาลัยการอาชีพพยุหะภูมิพิสัย ระยะที่ 2 พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียนโดยใช้โครงการคุณธรรม กระบวนการวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ระยะที่ 3 สำนวณระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หลังการพัฒนา

ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมโดยรวมของผู้เรียนก่อนการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.01 หลังจากที่ได้พัฒนาโดยใช้โครงการคุณธรรม กระบวนการวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพิ่มขึ้นในทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.99

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the level of behavior before and after the development of morals, ethics, values and desirable traits. The participants consisted of 44 researchers, administrators and teachers, 299 parents and 299 students of Phayakkhaphumphisai Industrial and Community Education College. The research process is divided into 3 phases as follows: Phase 1 Survey current conditions. Desirable behavior, morality, ethics, values and characteristics of Phayakkhaphumphisai Industrial and Community Education College Students Phase 2 Develop morals, ethics, values and desirable characteristics of learners using the moral project Deming's Quality Cycle Process (PDCA) and

¹ วิทยาลัยการอาชีพพยุหะภูมิพิสัย อำเภอพยุหะภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 45110

¹ Phayakkhaphum Phisai Industrial and Community Education College, Mahasarakham Province, 45110

Participatory Action Research (PAR) Phase 3 explore levels of moral behavior, values, and desirable traits after development.

The research results were found that Overall behavior of the learners before development was at a moderate level with an average of 3.01 after developing using the moral project. Deming quality cycle process (PDCA) and participatory action research (PAR) levels of moral behavior, values, and desirable traits. Increased in all areas at a large level with an average of 3.99

Key Words: Morals, Ethics, Values, Desirable Characteristics, Moral Project

e-mail address: chakorn64@gmail.com

บทนำ

สังคมในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการแข่งขันกันอย่างรุนแรง ส่งผลให้เยาวชนไม่สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงนี้ได้ จึงทำให้เกิดการประพฤติตนในทางที่ไม่พึงประสงค์ ผู้เรียนเกิดปัญหาด้านการขาดคุณธรรม จริยธรรม และซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ยากต่อการเสริมสร้าง และปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งคุณธรรม จริยธรรม ที่เป็นเสมือนบทบัญญัติของความคิด และความงามของจิตใจ ที่ส่งผลให้บุคคลประพฤติดี ประพฤติชอบ คุณธรรม จริยธรรม อันเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต (สุภาพร สุขสวัสดิ์, 2552)

ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะรองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา ที่มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรง ในการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อตอบสนองนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงดำเนินการจัดทำโครงการคุณธรรมของผู้เรียนขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเสริมสร้างให้ผู้เรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

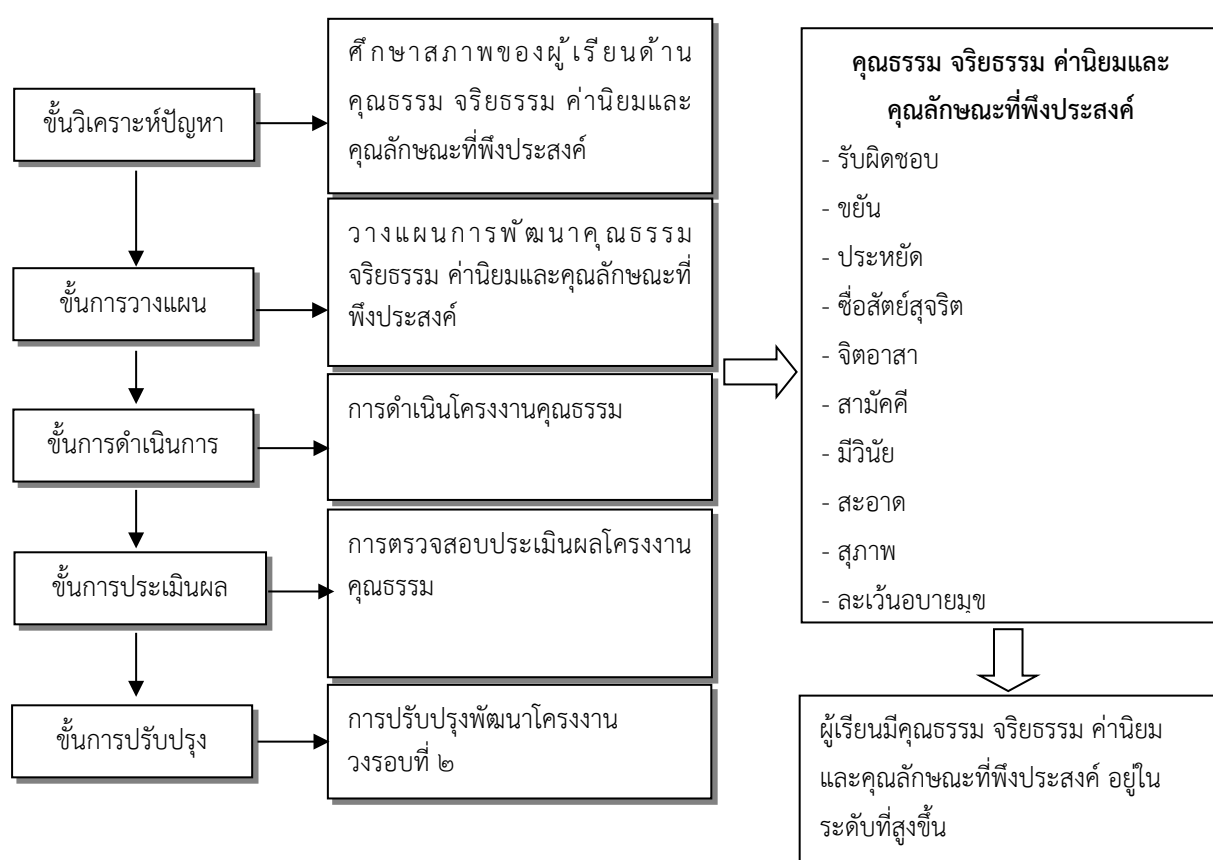
เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมก่อนและหลังการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียนวิทยาลัยการอาชีพพยุหะภูมิพิสัย

ขอบเขตการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา ในการวิจัยครั้งนี้จะเน้นไปที่การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้สำเร็จการศึกษาตามระดับคุณวุฒิอาชีวศึกษา 10 รายการ
2. ด้านพื้นที่การวิจัย คือ วิทยาลัยการอาชีพพยุหะภูมิพิสัย และเขตบริการ
3. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เรียนวิทยาลัยการอาชีพพยุหะภูมิพิสัย ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1,179 คน กลุ่มตัวอย่าง 299 คน ประชากรเป็นผู้ปกครองของผู้เรียน จำนวน 1,179 คน กลุ่มตัวอย่าง 299 คน และผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนทั้งหมด 44 คน
4. ระยะเวลาในการวิจัย: ปีการศึกษา 2561

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ตามแนวทางวงจรพัฒนาคุณภาพของเดมมิง (PDCA) โดยใช้โครงงานคุณธรรมเป็นเครื่องมือในการพัฒนา โดยมีองค์ประกอบรายการคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามทุจริตแห่งชาติ ได้จัดทำขึ้น สำหรับที่ผู้สำเร็จการศึกษาพึงมี รวม 10 รายการ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2557) เป็นกรอบแนวทางการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 แผนภาพแสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา 5 คน ครูผู้สอน 39 คน ผู้เรียนในปีการศึกษา 2561 จำนวน 1,179 คน และผู้ปกครอง 1,179 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 2,402 คน

2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง คือ

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา 5 คน และครูผู้สอน 39 คน ที่เป็นประชากรทั้งหมด

2.2 ผู้เรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Yamane (1973 อ้างถึงใน ธีรฤทธิ เอกะกุล, 2543) กรณีทราบขนาดของประชากร และความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ เท่ากับ 5% และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้สัดส่วนจำแนกตามระดับชั้น

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้เรียน

ระดับชั้น	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ระดับ ปวช.		
ปีที่ 1	251	64
ปีที่ 2	215	54
ปีที่ 3	318	81
ระดับ ปวส.		
ปีที่ 1	205	52
ปีที่ 2	190	48
รวม	1,179	299

ที่มา : งานทะเบียน วิทยาลัยการอาชีพพยุหภูมิพิสัย (2561)

2.3 ผู้ปกครอง ผู้วิจัยกำหนด ผู้เรียน 1 คน ต่อผู้ปกครอง 1 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 299 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้เครื่องมือวิจัย 3 ชนิด ได้แก่ 1) แบบสอบถาม 2) แบบสัมภาษณ์ ทั้งแบบมีโครงสร้าง และแบบไม่มีโครงสร้าง และ 3) แบบสังเกต

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามระดับพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ทั้ง 10 รายการ ว่าอยู่ในระดับใด

ระยะที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกต การสัมภาษณ์ผู้เรียน และการประชุมกลุ่มย่อย จากตัวแทนผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และผู้เรียน

ระยะที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามระดับพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน นำมาเปรียบเทียบกับระยะที่ 1 แล้วสรุปรายงานผลการพัฒนา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (บุญชม ศรีสะอาด, 2547)

ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ ของผู้เรียน ในสภาพปัจจุบันก่อนการดำเนินการพัฒนา

สรุปผลสำรวจได้ดังตารางที่ 6

ระยะที่ 2 การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียน โดย
ใช้โครงงานคุณธรรม ตามกระบวนการวงจรคุณภาพของเดมมิง (PDCA)

ขั้นการวางแผน (Plan)

ตารางที่ 2 ปฏิทินการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์การพัฒนา โดยใช้โครงงานคุณธรรม

กลยุทธ์/โครงงานคุณธรรม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
<u>กลยุทธ์ ฝึกปฏิบัติให้เป็นกิจวัตร</u> 1. โครงงานคุณธรรม “ยิ้มไหว้ ทักทาย”	วงรอบที่ 1 ก.ค. – ก.ย. 61	1. ครูที่ปรึกษา 2. คณะทำงานศูนย์ประสานงาน สถานศึกษาคุณธรรมอาชีวศึกษา
2. โครงงานคุณธรรม “ทั้งหมดแถวตรง”	วงรอบที่ 2 ต.ค. – ธ.ค. 61	
3. โครงงานคุณธรรม “สังคมหัวแข็ง”		

ขั้นปฏิบัติการตามแผน (Do)

ตารางที่ 3 การดำเนินงานตามกลยุทธ์ ในวงรอบการพัฒนาที่ 1

กลยุทธ์	โครงงาน	การดำเนินงาน
<u>ฝึกปฏิบัติให้เป็นกิจวัตร</u>	1. โครงงานคุณธรรม “ยิ้มไหว้ ทักทาย”	1. ชี้แจง เชิญชวน สร้างความตระหนัก 2. สาธิตและฝึกทำ การไหว้ แต่ละระดับ 3. รายงานรายบุคคล เผยแพร่ในสื่อสังคม
	2. โครงงานคุณธรรม “ทั้งหมดแถวตรง”	1. ชี้แจง เชิญชวน สร้างความตระหนัก 2. ปักหมุด สร้างจุดเช็คอินที่สถานศึกษา 3. รายงานรายบุคคล เผยแพร่ในสื่อสังคม
	3. โครงงานคุณธรรม “สังคมหัวแข็ง”	1. ชี้แจง เชิญชวน สร้างความตระหนัก 2. มอบหมายนิยจรรยา และฝึกทักษะการขับชี่ 3. ชื้อหมวกนิรภัยให้กับผู้ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ 3. รายงานรายบุคคล เผยแพร่ในสื่อสังคม

ขั้นการประเมินผลและตรวจสอบ (Check) จากแบบสังเกต การสอบถาม การสัมภาษณ์

ตารางที่ 4 สรุปผลที่ได้จากการสังเกตการเข้าร่วมโครงการคุณธรรมของผู้เรียน

รายการสังเกต	ผลการสังเกต
การเข้าร่วมกิจกรรม	ผู้เรียนส่วนมากให้ความร่วมมือในการเข้าร่วม และปฏิบัติตามกิจกรรมที่วิทยาลัยกำหนด มีเพียงบางส่วนที่ไม่ให้ความร่วมมือ
ความเข้าใจในเนื้อหา	จากการสอบถามและตอบคำถามระหว่างร่วมกิจกรรม ผู้เรียนมีความสนใจ และมีความเข้าใจในเนื้อหาที่วิทยาลัยดำเนินการ คือ การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 10 รายการ แต่ผู้เรียนบางส่วนยังไม่นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
การปฏิบัติตามข้อตกลง	ผู้เรียนปฏิบัติตามข้อตกลงที่วิทยาลัยกำหนด หรือข้อตกลงร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน แต่ยังมีปัญหาที่ครูยังต้องคอยกำกับ ผู้เรียนจึงจะปฏิบัติตามข้อตกลง
การมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือ	ในการดำเนินโครงการส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือ มีเพียงบางส่วนที่ยังไม่เห็นความสำคัญของโครงการ จึงยังไม่กล้าคิด ไม่กล้าแสดงออกเท่าที่ควร
พฤติกรรมที่แสดงออก	ผู้เรียนมีความตั้งใจเมื่อครูคอยกำกับ และให้ความสำคัญต่อกิจกรรมที่วิทยาลัยกำหนด มีผู้เรียนบางส่วนที่ยังคอยหลบๆ ซ่อนๆ ไม่เข้าร่วมกิจกรรม ไม่กล้าแสดงออก เมื่อครูสอบถามหรือให้ทำกิจกรรม
ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน	ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการ และมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหากิจกรรม สามารถปฏิบัติตามกิจกรรมได้เป็นที่พึงพอใจของคณะผู้บริหารและครู
แนวโน้มการพัฒนาของผู้เรียน	ผู้เรียนมีแนวโน้มในการพัฒนาดีขึ้น เมื่อเทียบกับก่อนการเริ่มต้นพัฒนา

ขั้นการแก้ไขปรับปรุง (Act) การประชุมกลุ่มย่อยจากตัวแทนผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และผู้เรียน
 ตารางที่ 5 การแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานตามกลยุทธ์

กลยุทธ์	โครงการ	การแก้ไขปรับปรุง
ฝึกปฏิบัติให้เป็นกิจวัตร	1. โครงการคุณธรรม “ยิ้มไหว้ ทักทาย”	ผู้เรียนยังไม่กล้าแสดงออก ยังอายที่จะทำความดีต่อครู เครือญาติ และบุคคลอื่น ได้สร้างความตระหนักให้ผู้เรียนโดยเริ่มจากการไหว้พ่อ แม่ ผู้ปกครองก่อนออกจากบ้าน และกลับถึงบ้าน
	2. โครงการคุณธรรม “ทั้งหมดแถวตรง”	กิจกรรมหน้าเสาธงใช้เวลานานเกินไป ทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่าย ได้กำชับให้ครูเวรแจ้งข่าวสารประจำวัน เตรียมเนื้อหาให้สั้น กระชับได้ใจความ เนื้อหาไม่ควรเกิน 10 นาที
	3. โครงการคุณธรรม “สังคมหัวแข็ง”	ผู้เรียนบางคน ยังไม่มีหมวกนิรภัย แก้ไขโดยใช้งบประมาณการฝึกอบรมความปลอดภัยการใช้รถ ใช้ถนน จัดซื้อหมวกนิรภัยให้กับผู้เรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์

ระยะที่ 3 การเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมก่อนและหลังการพัฒนา

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบข้อมูลพฤติกรรมผู้เรียน ก่อนและหลังการพัฒนา

คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและ คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ก่อนการพัฒนา		หลังการพัฒนา		ร้อยละ ที่เพิ่มขึ้น
	$\bar{x}$	ผล	$\bar{x}$	ผล	
1. รับผิดชอบ	2.94	ปานกลาง	4.02	มาก	36.73
2. ขยัน	2.97	ปานกลาง	3.84	มาก	29.29
3. ประหยัด	2.98	ปานกลาง	3.88	มาก	30.20
4. ซื่อสัตย์สุจริต	3.03	ปานกลาง	3.98	มาก	31.35
5. จิตอาสา	3.04	ปานกลาง	4.00	มาก	31.58
6. สามัคคี	3.09	ปานกลาง	4.05	มาก	31.07
7. มีวินัย	2.95	ปานกลาง	4.00	มาก	35.59
8. สะอาด	3.08	ปานกลาง	4.14	มาก	34.42
9. สุขภาพ	2.97	ปานกลาง	4.01	มาก	35.02
10. ละเว้นอบายมุข	3.06	ปานกลาง	4.06	มาก	32.68
รวม	3.01	ปานกลาง	3.99	มาก	32.56

จากตารางที่ 6 พบว่าระดับพฤติกรรมผู้เรียนก่อนการพัฒนา อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.01 หลังการพัฒนาพบว่า ระดับพฤติกรรมโดยรวมทุกด้านสูงขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ย 3.99 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า พฤติกรรมผู้เรียนที่มีการพัฒนาเพิ่มขึ้นมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ รับผิดชอบ มีวินัย และสุขภาพ

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการประเมินสภาพก่อนการดำเนินการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียน โดยคณะผู้บริหารและครู ผู้ปกครอง และผู้เรียนเอง พบว่า ผู้เรียนยังมีปัญหาด้านพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในด้านต่าง ๆ เช่น มาเรียนสาย ไม่รู้จักกาลเทศะ ขาดจิตอาสา ไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของวิทยาลัย ไม่สวมหมวกนิรภัย ขาดสัมมาคารวะต่อครูและผู้บริหาร เป็นต้น จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัย คณะผู้บริหารและครู ตัวแทนผู้ปกครอง และตัวแทนผู้เรียน จึงร่วมกันวางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยมียุทธศาสตร์ในการพัฒนา คือ 1) ใช้โครงงานคุณธรรม 2) ใช้กระบวนการพัฒนาโดยใช้วงจรคุณภาพของเดมมิง (PDCA) และ 3) ใช้หลักการมีส่วนร่วมจากผู้เรียน ครู ผู้ปกครองและชุมชน และกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนา คือ ฝึกปฏิบัติให้เป็นกิจวัตร โดยกำหนดกิจกรรมโครงงานคุณธรรม เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ จำนวน 3 โครงงาน ประกอบด้วย โครงงานคุณธรรม “ยิ้มไหว้ ทักทาย” “คุณธรรมหน้าเสาธง” และ “สังคมหัวแข็ง”

ผลการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียน โดยใช้โครงงานคุณธรรม ทำให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น เช่น ผู้เรียนส่วนใหญ่มาเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงได้ตรงเวลามากขึ้น มีการสวมหมวกนิรภัยขณะขับขี่รถจักรยานยนต์ มีจิตอาสาช่วยเหลือส่วนรวม แต่งกายถูกระเบียบ มีสัมมาคารวะต่อครูและผู้บริหาร มากขึ้น แสดงว่ากลยุทธ์ที่ได้จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนนั้นประสบผลสำเร็จ จะเห็นได้จากผลการเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมผู้เรียนก่อนและหลังการพัฒนา โดยมีค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรมโดยรวมก่อนการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง ที่ 3.01 และหลังจากการพัฒนา พบว่า ระดับพฤติกรรมของผู้เรียนมีการพัฒนาขึ้นในทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.99

อภิปรายผลการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียน โดยใช้แบบสอบถาม พบว่าระดับพฤติกรรมของผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง พฤติกรรมที่แสดงออกของผู้เรียนส่วนใหญ่ คือ มาเรียนสาย ไม่รู้จักกาลเทศะ ขาดจิตอาสา ไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของวิทยาลัย ไม่สวมหมวกนิรภัย ขาดสัมมาคารวะต่อครูและผู้บริหาร ซึ่งสอดคล้องกับผลสำรวจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ระหว่างวันที่ 10-18 มีนาคม 2550 ที่พบว่า เยาวชน

มีนิสัยฟุ่มเฟือย ยึดวัตถุ มัววอบายมุข มีอิสระทางความคิดมาก มีพฤติกรรมก้าวร้าว ไม่มีสัมมาคารวะ
ด้อยกตัญญู (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550)

ระยะที่ 2 การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หลังจากที่ได้
ศึกษาระดับพฤติกรรมของผู้เรียนดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัย และคณะผู้บริหาร ครู ตัวแทนผู้ปกครอง และ
ตัวแทนผู้เรียนได้ร่วมกันวางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยมียุทธศาสตร์ในการพัฒนา คือ 1) ใช้โครงการ
คุณธรรม 2) ใช้กระบวนการพัฒนาโดยใช้วงจรคุณภาพของเดมมิง (PDCA) และ 3) ใช้หลักการมีส่วนร่วม
จาก ผู้เรียน ครู ผู้ปกครองและชุมชน

จากแนวคิดในการพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียนดังกล่าวสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้บัญญัติไว้ใน
มาตรา 24 (6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา
ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ และสอดคล้องกับ
Johnson (1997) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมในการประเมินนิยมนักเรียนระดับชั้นมัธยมต้น จากการศึกษา
พบว่า การประเมินในเรื่องของการมีวินัยของนักเรียน ควรให้หลายฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมไม่ว่าจะเป็นตัว
นักเรียน อาจารย์และผู้ปกครอง นอกจากนั้นการประเมินควรมีข้อมูลพร้อมจากหลายฝ่าย ไม่ว่าจะเป็น
ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดชั้นเรียน สภาพโรงเรียน และความเครียดของนักเรียนจนเกิดพฤติกรรมไม่เหมาะสม
การที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประเมินนิยมนักเรียนนั้น ทำให้พัฒนาการด้านวินัยของนักเรียนอยู่ในระดับ
ที่น่าพอใจ

ระยะที่ 3 สสำรวจระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์
หลังการพัฒนา จากการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ที่ได้วางไว้ และกิจกรรมโครงการคุณธรรม ทั้ง 3
โครงการ ส่งผลให้พฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียน
ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากระดับปานกลางเป็นระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ
ประพิมพ์พร สันวงษ์ (2551) ที่ได้ศึกษา การใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างระเบียบวินัยในตนเองของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลังทำกิจกรรม โดยใช้กิจกรรม
แนะแนวจำนวน 8 กิจกรรม เป็นเวลา 8 สัปดาห์ ได้แก่ 1) สำนึกดีมีค่ายิ่ง 2) ทำอะไรดี 3) ไม่บรรทัดแสน
กล 4) การเชื่อฟังและวินัยในการศึกษาเล่าเรียน 5) วินัยดีมีสุข 6) ความสำคัญของกิจกรรมในโรงเรียน 7)
มารยาทที่ดีงาม และ 8) การแต่งกาย ผลการวิจัยพบว่า ด้านความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลาของนักเรียน
มีค่าคะแนนเพิ่มขึ้น 3-10 คะแนน มีผลต่างของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.11 ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของ
กลุ่ม ห้องเรียน โรงเรียน พบว่ามีค่าคะแนนเพิ่มขึ้น 4-16 คะแนน มีเพียง 1 คน ที่มีคะแนนคงที่ มีผลต่าง
ของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.17 สำหรับด้านมารยาทที่ดีงาม พบว่ามีค่าคะแนนเพิ่มขึ้นตั้งแต่ 3-11 คะแนนมี
ผลต่างของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.67

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำรูปแบบวิธีการที่ได้ ไปสร้างความเข้าใจกับครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อนำไปสู่การมีส่วนร่วม ในการจัดปัจจัย กระบวนการต่างๆ และจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และผู้สำเร็จการศึกษา
2. ควรบรรจุแผนพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และกิจกรรม โครงการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กิจกรรมลูกเสือวิสามัญ จิตอาสา และการศึกษาดูงานสถานศึกษา คุณธรรมต้นแบบ ลงในแผนปฏิบัติการประจำปี ของสถานศึกษาทุกปี เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

ธีรฤทธิ เอกะกุล. 2543. **ระเบียบวิธีทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. อุบลราชธานี :

สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี

บุญชม ศรีสะอาด. 2547. **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุริยาสาน.

ประพิมพ์พร สันวงศ์. 2551. **การใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างระเบียบวินัยในตนเอง**. เชียงใหม่:

การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุภาพร สุขสวัสดิ์. 2552. **การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีรัตนบุรี**.

กรุงเทพฯ: การค้นคว้าอิสระปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศิลปากร

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2557. **คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะ**

ที่พึงประสงค์ ของผู้สำเร็จการศึกษา ตามระดับคุณวุฒิอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2550. **การเสริมสร้างคุณธรรมในระบบการศึกษาไทย**.

กรุงเทพฯ : วีทีซี.คอมมิวนิเคชั่น.

วิทยาลัยการอาชีพพยุหะภูมิพิสัย. 2561. **รายงานการประเมินตนเอง ประจำปีการศึกษา 2560**.

มหาสารคาม.

Johnson, Constance Ellen. 1997. **Effect of Interdisciplinary Team and Teacher Advisory**

Groups on Middle School Discipline. Dissertation Abstracts International.